

**ASOCIACE MALÝCH A STŘEDNÍCH
PODNIKŮ A ŽIVNOSTNÍKŮ ČR**

ANALÝZA OBCHODNÍCH A INVESTIČNÍCH AKTIVIT MEZI ČR A USA

**Zpracoval tým
Asociace malých a středních podniků a živnostníků ČR**

Září 2019

Obsah:

Analýza vývozu z ČR do USA
Analýza dovozu z USA do ČR
Analýza vzájemných investic mezi ČR a USA

Základní informace (údaje 2018, zdroj BusinessInfo, HDP – Světová banka)

Rozloha:	9,8 mil. km ²
Počet obyvatel:	327 mil.
HDP:	20,5 bil. \$
Růst HDP:	2,9 %
Míra inflace:	2,1 %
Nezaměstnanost	3,9 %
Rating	AAA (Fitch), AA+ (S&P), Aaa (Moody's); stabilní výhled

Spojené státy americké jsou stále největší ekonomikou světa, jsou druhým největším vývozcem světa s podílem 8,6 %¹⁾ na světovém obchodu a největším dovozcem světa s podílem 13,3 %²⁾ na světovém dovozu.

Celková smluvní základna vztahů ČR a USA je velmi rozsáhlá, zahrnuje v současné době 65 smluv³⁾. Ekonomická spolupráce mezi oběma zeměmi je založena zejména na několika klíčových smlouvách:

- Dohoda o vzájemné podpoře a ochraně investic z roku 1991 a dodatkový protokol k této dohodě z roku 2003,
- Smlouva o zamezení dvojího zdanění a zabránění daňovému úniku v oboru daní z příjmu a majetku z roku 1993,
- Dohoda o letecké dopravě z roku 1996,
- Dohoda o daňovém osvobození příjmů z letecké a lodní dopravy z roku 1992.

V oblasti obchodu se vztahy ČR – USA řídí režimem mezi EU a USA, který je v současné době dosti složitý. Tříletá jednání o ekonomické dohodě TTIP byla zmražena a od roku 2018 vzrostlo v této oblasti napětí související s uplatňováním protekcionistické politiky USA (dodatečná cla na dovoz oceli a hliníku - 25 % a 10 %). EU v návaznosti na toto tarifní opatření přijala odpovídající reakci a podala na USA žalobu ve WTO. Probíhají jednání ohledně sjednání specifických (sektorových) obchodních dohod (zřejmě vyjma automobilového průmyslu a zemědělství), energetické strategie a regulačních opatření, která by měla eliminovat hrozbu dalších protekcionistických opatření. USA v současné době stále vedou šetření (s hrozbou zvýšení cel) v oblasti mimořádně citlivé pro EU, tj. v automobilovém průmyslu.

¹⁾ -²⁾ Statistika ITC, trademap.org

³⁾ MZV ČR, Souhrnná teritoriální informace USA

Analýza vzájemného obchodu ČR s USA

I. Analýza vývozu ČR do USA

Celkový objem vývozu z ČR do všech zemí (statistika MPO ČR)

2012: 3 072,598 mld. Kč (+6,7 %)	(157 167 mil. \$)
2013: 3 174,704 mld. Kč (+3,3 %)	(162 302 mil. \$)
2014: 3 628,826 mld. Kč (+14,3 %)	(175 017 mil. \$)
2015: 3 883,249 mld. Kč (+7,0 %)	(157 880 mil. \$)
2016: 3 974,043 mld. Kč (+2,3 %)	(162 716 mil. \$)
2017: 4 244,588 mld. Kč (+6,8 %)	(182 236 mil. \$)
2018: 4 399,084 mld. Kč (+ 3,6 %)	(202 531 mil. \$)
2019: (1. pol.) 2 282,993 mld. Kč (+5 % k 1. pol. 2018)	(100 410 mil. \$)

Meziroční růst vývozu ČR do všech zemí (2017-2018): **3,6 %**

Meziroční růst vývozu ČR do USA (2017-2018): **3,7 %**

Meziroční růst vývozu ČR do všech zemí (1. pol. 2018 – 1. pol. 2019): **5 %**

Meziroční růst vývozu ČR do USA (1. pol. 2018 – 1. pol. 2019): **21,5 %**

Celkový zahraniční obchod zbožím USA je dlouhodobě (tradičně) v pasivu, největší část záporného výsledku tvoří obchod s Čínou; na celkovém záporném saldu obchodu USA 878,7 mld. \$ se podílí prvních šest největších obchodních partnerů objemem 674,3 mld. \$. Naopak v obchodě službami mají USA aktivní bilanci. Sedm největších obchodních partnerů USA má podíl na celkovém obchodním obratu 60,6 %.

Celkový obchod zbožím USA (mil. \$, zdroj BusinessInfo.cz)

	2015	2016	2017	2018
Vývoz	1 510 757	1 455 704	1 550 720	1 663 982
Dovoz	2 272 613	2 208 211	2 361 932	2 542 683
Saldo	-761 856	-752 507	-811 212	-878 701

Celkový obchod službami USA (mil. \$, zdroj BusinessInfo.cz)

	2015	2016	2017	2018
Vývoz	753 149	751 367	780 878	828 425
Dovoz	491 740	504 654	538 109	559 211
Saldo	261 409	247 714	242 770	269 214

Největší obchodní partneři USA 2018 (mld. \$, zdroj US Census Bureau)

	Vývoz	Dovoz	Saldo	Podíl na obratu %
Čína	120,3	539,5	-419,2	15,7
Kanada	298,7	318,5	-19,8	14,7
Mexiko	265	346,5	-81,5	14,5
Japonsko	75	142,6	-67,6	5,2
Německo	57,7	125,9	-68,2	4,4
J. Korea	56,3	74,3	-18	3,1
V. Británie	66,2	60,8	5,4	3,0

Významné položky vývozu USA (mld. \$, US Census Bureau/BusinessInfo.cz)

- Letadla, let. motory	130,4
- Ropné produkty	63,5
- Součásti dopravních letadel	61,1
- Průmyslové stroje	60,3
- Farmaceutické přípravky	54,6
- Osobní auta	50,4
- Polovodiče	48,4

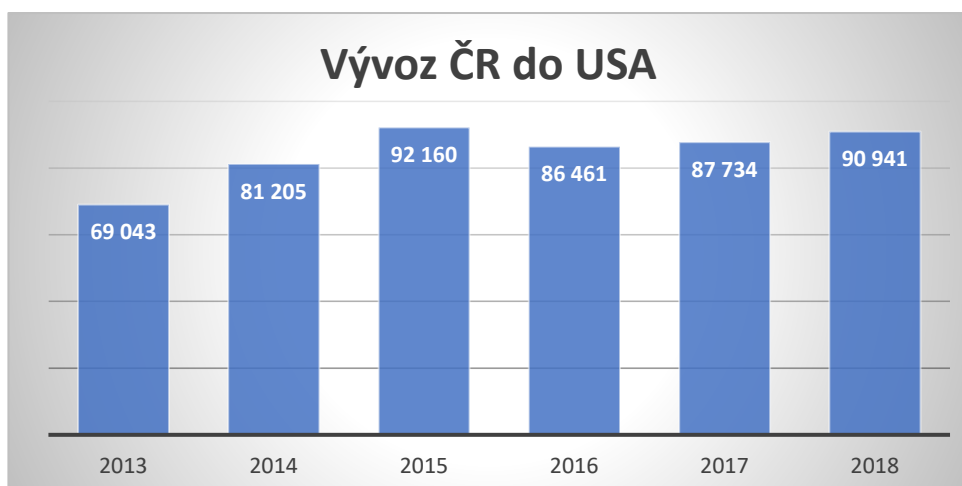
Významné položky dovozu USA (mld. \$, US Census Bureau/BusinessInfo.cz)

- Automobily	173,2
- Surová ropa	157,1
- Farmaceutické přípravky	133,8
- Vybavení dopravních vozidel	113,2
- Mobilní telefony, domácí spotřebiče	108,5
- Počítače	77,7

Obchod ČR s USA měl v poslední dekádě aktivní bilanci ve prospěch ČR (v letech 2016, 2015, 2014 a 2013 aktivum 5 848 mil. Kč, 10 416 mil. Kč, 4 169 mil. Kč a 8 050 mil. Kč), ale v posledních dvou letech se bilance dostala pro ČR do pasiva (v prvním pololetí 2019 mírné pasivum 390 mil. Kč, v roce 2018 a 2017 pasivum 9 954 mil. Kč a 5 446 mil. Kč). V roce 2018 byly USA 12. největším exportním partnerem ČR.

Celkový objem českého vývozu zboží do USA (statistika MPO ČR)

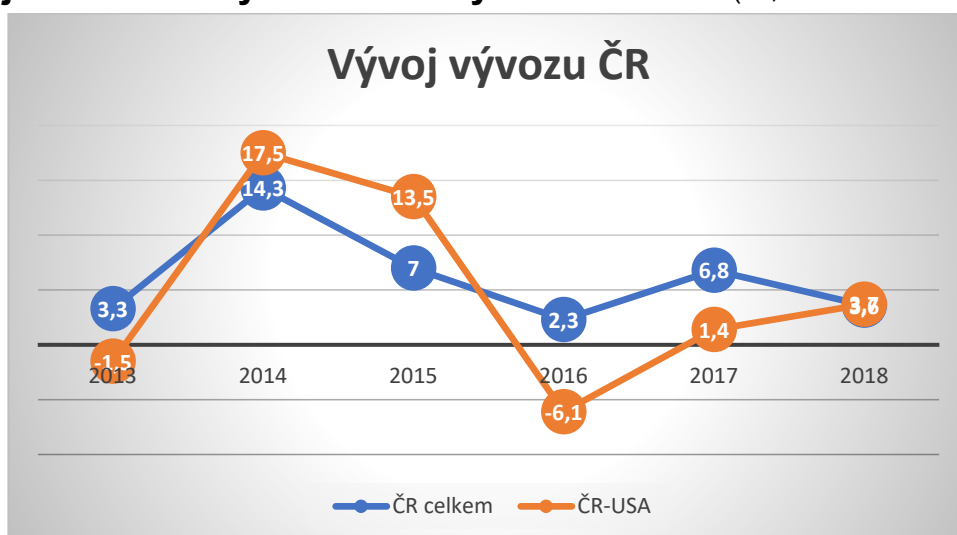
Rok	Vývoz do USA (mil. Kč)	Meziroční změna %
2013	69 043	98,5
2014	81 205	117,5
2015	92 160	113,5
2016	86 461	93,9
2017	87 734	101,4
2018	90 941	103,7
2019 (1. pol.)	53 398	121,5

Graf AMSP ČR

Podíl USA na celkovém vývozu ČR (2018): **2,1 %**

Vývoj celkového vývozu ČR a vývozu do USA (% , 2013 – 2018)

Graf AMSP ČR

10 nejvýznamnějších položek českého vývozu do USA (2018, ČSÚ, mld. Kč)

Motory proudové, pohony turbobrtulové a ostatní plynové turbíny	6 665
Pneumatiky, nové z pryže	3 804
Stroje na automatické zpracování dat, snímače	3 709
Čerpadla na kapaliny, i s měřícím zařízením	3 532
Součásti a příslušenství motorových vozidel	3 225
Elektrická zařízení k vypínání/spínání a ochraně elektrických obvodů	2 663
Mikroskopy, jiné než optické; difraktografy	2 281
Tabule, panely, ovládací stoly, skříně pro ovládání a rozvod el. proudu	2 173

Trouby, trubky, hadice, příslušenství, z plastů	1 741
Telefonní přístroje pro celulární a jiné bezdrátové sítě, přístroje pro vysílání a přijímání hlasů, obrazů či jiných dat	1 735

II. Analýza dovozu z USA do ČR

Celkový objem dovozu do ČR ze všech zemí (statistika MPO ČR)

2012: 2 766,888 mld. Kč (+2,9 %)	(141 515 mil. \$)
2013: 2 823,485 mld. Kč (+2 %)	(144 320 mil. \$)
2014: 3 199,630 mld. Kč (+13,3 %)	(154 233 mil. \$)
2015: 3 477,000 mld. Kč (+8,6 %)	(141 319 mil. \$)
2016: 3 494,671 mld. Kč (+0,5 %)	(143 041 mil. \$)
2017: 3 801,432 mld. Kč (+8,7 %)	(163 374 mil. \$)
2018: 4 007,626 mld. Kč (+5,4 %)	(184 401 mil. \$)
2019 (1. pol.): 2 005,364 mld. Kč (+2,7 %)	(88 204 mil. \$)

Meziroční růst dovozu do ČR ze všech zemí (2017-2018): **5,4 %**

Meziroční růst dovozu do ČR z USA (2017-2018): **8,3 %**

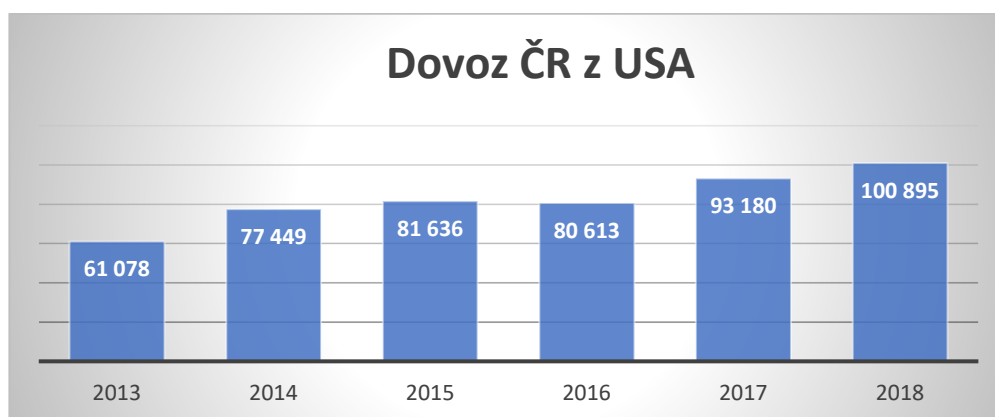
Meziroční růst dovozu do ČR ze všech zemí (1. pol. 2018 – 1. pol. 2019): **2,7 %**

Meziroční růst dovozu do ČR z USA (1. pol. 2018 – 1. pol. 2019): **4,4 %**

Celkový objem českého dovozu zboží z USA (statistika MPO ČR)

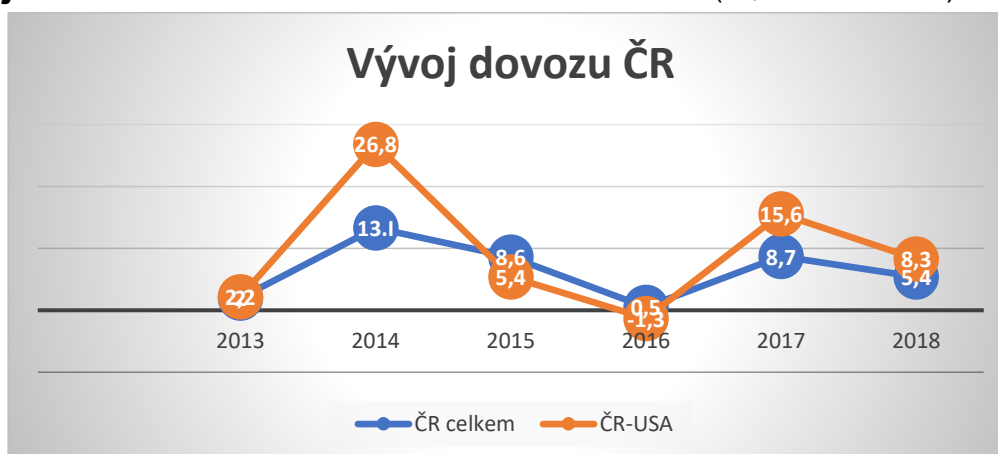
Rok	Dovoz z USA (mil. Kč)	Meziroční změna %
2013	61 078	102,2
2014	77 449	126,8
2015	81 636	105,4
2016	80 613	98,7
2017	93 180	115,6
2018	100 895	108,3
2019 (1. pololetí)	52 788	104,4

Podíl USA na celkovém dovozu ČR (2018): **2,5 %**

Graf AMSP ČR

Vývoj celkového dovozu ČR a dovozu z USA (% , 2013 – 2018)

Graf AMSP ČR

10 nejvýznamnějších položek českého dovozu z USA (2018, ČSÚ, mld. Kč)

Ostatní letadla (vrtulníky, letouny)	11 983
Motory proudové, pohony turbovrtulové a ostatní plynové turbíny	6 296
Léky odměřené	4 429
Stroje na automatické zpracování dat, snímače	4 093
Osobní automobily a jiná motorová vozidla	3 652
Elektronické integrované obvody	2 358
Telefonní přístroje, vč. pro celulární sítě	2 235
Lékařské, chirurgické, zubolékařské a zvěrolékařské přístroje, nástroje	2 152
Krev lidská, živočišná, antiséra, látky očkovací	1 919
Ortopedické pomůcky a přístroje	1 315

Obchod službami mezi ČR a USA (2018)

Vzájemný obchod ČR s USA v oblasti služeb dosáhl v roce 2018 celkového obrátu 72,844 mld. Kč s aktivním saldem ve prospěch ČR – vývoz 42,821 mld. Kč a dovoz 32 020 mld. Kč.

Nejvýznamnější položky obchodu službami ČR – USA

(2018, zdroj BusinessInfo.cz)

	Vývoz (mil. Kč)	Dovoz (mil. Kč)
Telekomunikační a IT služby	17 225	3 130
Cestovní ruch	7 822	6 102
Doprava	4 287	6 665
Ostatní podnikatelské služby	8 931	5 780

III. Analýza vzájemných investic mezi USA a ČR

Na úvod lze zmínit několik základních čísel pro celkové srovnání investiční aktivity v ČR a v USA.

Celkový objem všech investic ze zahraničí v USA činil 4 025,5 mld. \$ v roce 2017, resp. 4 344,6 mld. \$ v roce 2018. Celkový objem investic USA ve světě dosáhl 6 013,3 mld. \$ v roce 2017 a mírně se snížil v roce 2018 na 5 951 mld. \$.⁴⁾

Celkové přímé investice českých subjektů v zahraničí dosáhly v roce 2017 objemu 689,1 mld. Kč (32,4 mld. \$⁵⁾), z toho v zemích EU celkového objemu 641 mld. Kč (30,1 mld. \$⁶⁾); v roce 2018 se objem českých investic v zahraničí mírně zvýšil na 35 mld. mld. \$; z uvedených čísel vyplývá, že drtivá většina českých investic (93 %) směřovala do zemí EU.

Přímé zahraniční investice v ČR dosáhly v roce 2017 objemu 3 321,3 mld. Kč (156 mld. \$⁷⁾) a v roce 2018 jejich objem zůstal na prakticky stejné úrovni. Podíl zahraničních investic v ČR ze zemí EU činil v roce 2017 88,3 %, tj. 2 932,7 mld. Kč (137,8 mld. \$⁸⁾).

České investice v USA tvořily v roce 2017 celkovým objemem 1 814,3 mil. Kč (85,2 mil. \$⁹⁾) jen velmi malou část celkových českých investic v zahraničí (0,26 %) a zcela nepatrný podíl na celkových investicích v USA.

Investice amerických subjektů v ČR dosáhly v r. 2017 objemu 29 487 mil. Kč (1 385 mil. \$¹⁰⁾), tj. pouze 0,89 % celkových zahraničních investic v ČR; v roce 2018 byl příliv nových amerických investic v objemu 165,7 mil. \$.

Největší investice v USA (2018, mil. \$, zdroj U.S. Bureau of Economic Analysis)

Země původu investice	Objem mil. \$	Podíl %
Celkový objem investic	4 344 610	100
V. Británie	597 219	13,7
Kanada	588 399	13,5
Japonsko	488 714	11,2
Německo	474 472	10,9
Irsko	385 322	8,9
Francie	326 437	7,5

⁴⁾ U.S. Bureau of Economic Analysis

^{5) - 10)} Statistika ČNB, přepočít kurzem Kč/\$ 29.12.2017 – 21,29 Kč/\$

Nizozemí	228 144	5,3
Švýcarsko	222 491	5,1

Ve srovnání s největšími zahraničními investory v USA jsou české investice poměrně zanedbatelné. V současné době je v USA aktivních cca 90 českých firem, jde jak o obchodní zastoupení, tak o IT firmy či investice přímo do výrobních kapacit. České firmy v USA investují nejčastěji v textilním průmyslu, v IT oblastech (např. Avast, Y-soft, kiwi, OK system), ve strojírenství (Mavel, Fermat), v chemickém průmyslu (Agrofert, KKCG), dopravním inženýrství (Škoda Transportation, Leo Expres, AŽD Signalling, Zetor), výrobě spotřebního zboží (např. Preciosa, Lasvit) ale i v obranném průmyslu (např. Česká zbrojovka, Meopta)¹¹⁾.

Z nejvýznamnějších českých investic v letech 2017/2018 lze zmínit projekt převzetí americké společnosti z oboru netkaných textilií First Quality Nonwovens českou investiční společností R2G (cca 500 mil. \$), projekt společnosti HE3DA na výrobu baterií, továrna na výrobu zkapalněného vodíku (Brano Group) či investici České zbrojovky do výroby zbraní. V oblasti finančních služeb zahájila společnost Home Credit poskytování půjček na americkém trhu přes kreditní karty.¹²⁾

Země s nejvyšším objemem investic v ČR (ČNB, 2017)

Země původu investice	Objem mld. Kč	Podíl %
Celkový objem investic v ČR	3 321 271	100
Nizozemí	659 793	19,9
Německo	541 833	16,3
Lucembursko	511 901	15,4
Rakousko	343 612	10,3
Francie	248 183	7,5
Švýcarsko	157 204	4,7
Kypr	143 072	4,3
Itálie	95 865	2,9
Slovensko	89 748	2,7
V. Británie	83 941	2,5
USA	29 487	0,89

Americké investice v ČR jsou ve srovnání s především evropskými investory velmi nízké a nedosahují ani 1% podílu. Od roku 1993 bylo prostřednictvím agentury CzechInvest realizováno americkými investory přes 200 projektů, z toho mezi roky 2014-2018 celkem 57 investičních projektů v nejrůznějších oblastech ekonomiky (ICT, elektronika, IT a vývoj software, letectví, automobilový průmysl, biotechnologie, kovodělný a strojírenský průmysl atd.). Řada dalších investičních projektů byla navíc realizována přímo mimo agenturu CzechInvest.

^{11) - 12)} MZV ČR, Souhrnná teritoriální informace USA

Obchodní příležitosti v USA (dle MZV ČR - STI USA)

Pro české vývozce a výrobce je i nadále jedním z nejperspektivnějších oborů civilní letecký průmysl. Přes aktuální problémy společnosti Boeing bude v USA nadále pokračovat celkový rozvoj amerického leteckého průmyslu ve všech jeho segmentech, tj. velká civilní letadla i menší „business jets“, ale též letadla určená pro práci v zemědělství či pro sportovní a rekreační účely. Specifickým podoborem je předpokládán velmi dynamický rozvoj výroby dronů.

Dosavadní velmi silná pozice evropských dodavatelů a jejich českých subdodavatelů a vývozců v oblasti automobilového průmyslu může mít další slibné pokračování; automobilový průmysl v USA se bude nadále silně rozvíjet, jak pokud jde o osobní automobily, tak i velké nákladní automobily typické pro pozemní dopravu v USA. Uspěť mohou též softwarové firmy, které se zabývají rozvojem a využitím umělé inteligence, tj. autonomním řízením v automobilovém průmyslu. Je však třeba mít na paměti možnou hrozbu komplikací, pokud by USA uplatnily protekcionistická opatření v tomto průmyslu (šetření v této věci stále probíhá).

Perspektivní příležitostí pro české výrobce a vývozce by mohl být pokračující rozvoj těžebního průmyslu, nejde jen o vlastní dodávky klasického těžebního strojního zařízení (trouby, trubky, kohouty, ventily, cisterny či tlakové nádoby) ale i o dodávky nových technologií zaměřených na snižování nákladů těžby.

V sektoru energetiky budou vzrůstat příležitosti pro české vývozce v oblasti výstavby a využití nových kapacit obnovitelných zdrojů. V souvislosti s postupným rušením klasických uhelných elektráren a související výstavbou moderních paroplynových elektráren se ukáží obdobné příležitosti.

Chemický průmysl USA zaznamenává velké modernizační změny v souvislosti s těžbou tzv. nižších uhlovodíků, zejména přidruženého etanu. To vyvolává významné požadavky na nové kapacity potrubí, zásobníků, vývozních terminálů a výroby etylenu apod.

Tradiční česká strojírenská výroba bude nadále v USA nacházet své uplatnění, zejména pokud jde o nejrůznější typy obráběcích strojů využitelných ve všech průmyslových odvětvích. Specifickým segmentem strojírenství jsou výrobky přesného strojírenství, které jsou rovněž silnou stránkou některých českých výrobců, v USA je možné je využít mj. i pro výrobu zbraní.

V neposlední řadě lze počítat s dalšími možnostmi vývozu některých zemědělských komodit, především tradičního chmele a sladu. Zemědělský sektor USA, zejména rozvíjející se ekologické zemědělství, je schopno absorbovat nejrůznější zemědělskou techniku - malé traktory a stroje na obdělávání půdy či zavlažovací systémy. V návaznosti na zemědělskou výrobu se uplatní též stroje pro potravinářský průmysl.

Závěry:

- USA patří mezi tradiční obchodní partnery ČR, i když z hlediska objemu obchodu nepatří do první „desítky“, USA jsou 12. největším dovozce z ČR;
- Po řadě let aktivního obchodního salda ČR vůči USA se situace v roce 2017 obrátila a ČR má s USA pasivní obchodní bilanci;
- Podíl USA na českém vývozu a dovozu je 2,1 %, resp. 2,5 %; i přes velmi silné konkurenční prostředí je určitý prostor pro zvýšení objemu obou proudů obchodu; s ohledem na obrovský rozsah a diverzitu americké ekonomiky je obtížné zdůraznit pouze několik nejslibnějších obchodních příležitostí;
- Vzájemná investiční aktivita ČR a USA je velmi nízká ve srovnání s hlavními investorskými zeměmi v obou zemích, nicméně pro ČR jsou oba směry investičních toků velmi důležité;
- Přes relativně malý objem českých investic v USA ve srovnání s hlavními investory jsou však některé české investiční projekty z hlediska české ekonomiky velmi významné – viz výroba netkaných textilií, výroba baterií, výroba zkapalněného vodíku či projekt zbrojovky;
- Subjekty z USA tvoří 11. největší objem přímých zahraničních investic v ČR; ve srovnání s některými evropskými zeměmi investujícími v ČR je objem amerických investic velmi malý, nicméně za posledních deset let jde o cca stovku investičních projektů.